

Uus õppekava nõuab head hoovõttu

Sellest sügisest peaksid üldhariduskooli 1., 4., 7. ja 10. klass ametlikult alustama tööd uue riikliku õppekava järgi. Mis tegelikult koolis muutub või peaks muutuma, pole seni selge. Küll aga tuleb neile klassidele trükist rida uusi õpikuid. Seega näib jätkuvat vana tava, et õppekava on tühi paber ja tegelik töö koolis järgib aineõpiku ettekirjutusi.

Õppetükkide "läbi võtmisest" ei piisa

Valitsuse kinnitatud põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava koosneb kahest osast – nn üldosast ja ainekavadest, mis põhinevad erinevatel juhtimismudelitel.

Ainekavad esindavad traditsioonilist administratiivset haridusjuhtimist, kus ametnik kinnitab loendi teemadest, mille õpilane peab "omandama". Nende loenditega/ainekavadega ilmnevad ka traditsioonilised probleemid: erinevad huvirühmad püüavad just "oma" teemasid sisse suruda ja ametnik peab lõpuks lihtsalt "diplomaatiliste" suhete säilitamiseks alla kirjutama ebarealistlikult mahukale ja detailsele loendile.

Riikliku õppekava üldosa määratleb aga õpiprotsessi poliitilise ja professionaalse juhtimise põhimõtted. Selle järgi pannakse avalikus diskussioonis paika hariduseesmärgid. Professionaalsed otsustused, kes, mida, millal ja kuidas peaks õppima, teeb aga kool, mitte ametnik.

Riiklik õppekava annab võimaluse tiigrihüppeks administreerimiselt poliitilisele ja professionaalsele juhtimisele üldhariduses. Piltlikult oleks see hüpe ainekavadelt õppekava üldosa põhimõtetele.

Professionaalsel tasandil ehk koolis seisneb põhimõtteline muutus uutes õppimiskäsitlustes. Õppimise all ei mõelda riikliku õppekava üldosa põhimõtete järgi õpikutükkide "läbi võtmist" ja "aine omandamist". Õppima tuleb ka õppida – see on igapäevane individuaalne tiigrihüpe.

Kooli professionaalne tiigrihüpe

KOOLITEE

Hannes
Voolma,
Tallinna
32. keskkooli
õpetaja

seisneb aga uute võimaluste, kaasaarvatud tänapäevase infotehnoloogia pakkumises õppijale. Kooli arvutitega varustamine ei ole siiski veel tiigrihüpe – see võib olla hoovõtt. Ilma hüpetä jookseb aga hoovõtt tühja. Tegelik tiigrihüpe tuleb teha infotehnoloogia kasutama õppimisel.

Tiigrihüpe ootab täiendust

Tegelikult tiigrihüppeks koostab kool õppekava. Selles määratletakse, mida kool käsib õppimisena ja milliseid nõudeid esitab õppijale. Sellest lähtudes antakse ka õppeülesandeid. Nende täitmise kaudu arendavad õppijad oma oskusi ja mõistelist teadmist. Kooli õppekava lähtekohaks on avalikus diskussioonis määratletud eesmärgid ja nõuded, mille täitmist kontrollitakse avalike (riiklike) eksamitega.

Hüpe uuele riiklikule õppekavale on ette valmistatud ebasüsteemahtiselt, hoovõtt on olnud kasin. Hüpe õnnestumiseks on vaja erinevas suunas alanud hoovõttude ühele rajale suunata. Selleks hoovõturajaks võib saada Tiigrihüppe riiklik programm, kui sellega seostatakse ka õppima õppimise ja kooli õppekavade arendamise projektid. Neid on seni algatanud koolid ise Avatud Eesti Fondi, Põhjamaade nistrite Nõukogu ja haridusministeeriumi toetusel.

Hannes Voolma on ühenduse Oma-näoline Kool aseesimees.